

BAB 9 DASAR LUAR MALAYSIA

SINOPSIS

Dasar luar negara merupakan tindakan pihak kerajaan dalam menjalinkan hubungan dengan negara lain. Malaysia mampu menyatakan pendirian berhubung dengan isu antarabangsa dan serantau yang mempunyai kaitan dengan kedaulatan negara melalui dasar luar negara. Perkara yang dibincangkan meliputi latar belakang dasar luar Malaysia serta asas penggubalan dasar luar dan cabaran untuk mengukuhkan dasar luar Malaysia. Selain itu, perbincangan akan menyentuh pelibatan Malaysia dengan pelbagai pertubuhan antarabangsa seperti United Nations atau Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB), Komanwel, Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) atau Persatuan Negara-negara Asia Tenggara, Non-Aligned Movement (NAM) atau Pergerakan Negara-negara Tanpa Pihak dan Organisation of Islamic Cooperation (OIC) atau Pertubuhan Kerjasama Islam.

Inti Pati Pembelajaran

1. Latar belakang dasar luar.
2. Asas pengubalan dasar luar.
3. Malaysia dalam Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB).
4. Malaysia dalam Komanwel.
5. Cabaran mengukuhkan dasar luar.
6. Malaysia dalam Persatuan Negara-negara Asia Tenggara (ASEAN).
7. Malaysia dalam Pergerakan Negara-negara Tanpa Pihak (NAM).
8. Malaysia dalam Pertubuhan Kerjasama Islam (OIC).

Elemen Kewarganegaraan dan Nilai Sivik

1. Kepentingan memahami dasar luar negara.
2. Kepentingan kebijaksanaan mengurus dasar luar negara.
3. Kepentingan mewujudkan hubungan harmoni dengan negara luar.
4. Kepentingan menghormati dasar luar sesebuah negara.
5. Kepentingan kebijaksanaan mengurus hubungan luar.
6. Kepentingan mengambil sikap prihatin dan peka terhadap isu antarabangsa.
7. Kepentingan mengambil sikap berhati-hati dalam menghadapi cabaran.
8. Kepentingan bekerjasama dengan negara lain demi kemakmuran bersama.

Kemahiran Pemikiran Sejarah

1. Memahami kronologi pengubalan dasar luar Malaysia.
2. Meneroka bukti sumbangan tokoh dalam pertubuhan antarabangsa.
3. Membuat interpretasi tentang cabaran mengukuhkan dasar luar Malaysia.
4. Membuat imaginasi keberkesanan pelibatan Malaysia dalam pertubuhan antarabangsa.
5. Membuat rasionalisasi tentang dasar luar Malaysia dalam menjaga kedaulatan negara.

Persidangan PBB di New York, Amerika Syarikat.

9.1 Latar Belakang Dasar Luar

Sejarah hubungan luar di negara ini bermula sejak zaman kerajaan-kerajaan Melayu dan semakin jelas melalui hubungan yang dijalinan oleh Kesultanan Melayu Melaka dengan kerajaan lain sama ada di Alam Melayu atau di luar Alam Melayu. Keadaan ini berterusan sehingga kedatangan kuasa barat. Perubahan berlaku semasa negara ini mencapai kemerdekaan apabila dasar luar yang dirancang dan dilaksanakan adalah untuk memenuhi keperluan dan kepentingan negara.

Hubungan Luar Sebelum Melaka

Sebelum Kesultanan Melayu Melaka, kerajaan-kerajaan awal seperti P'an-p'an, Langkasuka dan Chih-t'u telah mengadakan hubungan dengan China. Pada tahun 424 Masihi, kerajaan P'an-p'an menghantar utusan ke China. Kerajaan Langkasuka pula menghantar utusan ke China pada 523 Masihi dan Chih-t'u pada tahun 608 Masihi. Penghantaran utusan ini menjadi bukti jelas wujudnya hubungan antara kerajaan-kerajaan tersebut dengan negara China.

Hubungan Luar Kesultanan Melayu Melaka

Kesultanan Melayu Melaka mempunyai hubungan yang erat dengan pelbagai kerajaan di rantau atau di luar Alam Melayu pada abad ke-15 dan ke-16.

Hubungan ini terjalin dalam dua bentuk, iaitu hubungan diplomatik dan perdagangan. Hubungan diplomatik dilaksanakan melalui penghantaran utusan. Hubungan perdagangan pula dijalankan dengan beberapa buah kerajaan dan wilayah yang mendatangkan keuntungan kepada Melaka.

Ilustrasi kegiatan perdagangan pada zaman Kesultanan Melayu Melaka.

Sumber: Khamis Hj. Abas (ed.), 2004. *Melaka dalam Dunia Maritim*. Melaka: Perbadanan Muzium Melaka.

Jadual 1 Bentuk Hubungan Kesultanan Melayu Melaka dengan Pihak Asing.

Hubungan Diplomatik	Hubungan Perdagangan
China	China
Ryukyu	Hadhramaut (Yaman)
Siam	Pegu
Makassar	Luzon
Pasai	Gujarat
Turki	Koromandel
	Bengal
	Mesir
	Parsi
	Turki

Zaman British

Pada zaman British, hal ehwal luar negeri Melayu, NNS, Sarawak dan Sabah dikawal oleh Pejabat Tanah Jajahan di London.

Selepas Kemerdekaan

Dasar luar negara memasuki era baharu setelah negara kita mencapai kemerdekaan. Kemerdekaan membolehkan kita menggubal sendiri dasar luar untuk kepentingan negara. Terdapat dua perkembangan penting dalam dasar luar. Pertama, semasa tempoh pentadbiran Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj, dasar luar berbentuk probarat dan antikomunis. Perkembangan kedua bermula ketika pentadbiran Tun Abdul Razak Hussein apabila Malaysia lebih bersikap tidak memihak dan menjalankan hubungan dengan negara lain tanpa mengira ideologi.

Dasar luar negara yang dapat dilihat bermula pada zaman kerajaan-kerajaan Melayu disesuaikan dengan keperluan dan perubahan pada masa itu. Semasa British menguasai negara kita, dasar luar negara dikuasai oleh pihak British. Kedaulatan yang diperoleh melalui kemerdekaan membolehkan kita menggubal dasar luar negara kita. Sebagai warganegara Malaysia, kita perlu bekerjasama dengan pemimpin bagi memastikan Malaysia dihormati oleh negara lain.

Apakah kepentingan hubungan luar Kesultanan Melayu Melaka?

9.2 Asas Penggubalan Dasar Luar

Penggubalan dasar luar Malaysia dilaksanakan berpandukan perkembangan ekonomi, sosial dan politik pada peringkat domestik dan antarabangsa. Penjelasan tentang penggubalan dasar luar ini dapat dilihat melalui matlamat dasar luar dan faktor penggubalannya.

Matlamat Penggubalan Dasar Luar

- Dasar luar amat penting kepada Malaysia kerana dasar ini mempengaruhi tindakan negara dalam menghadapi suasana perkembangan politik wilayah, serantau dan antarabangsa.
- Kejayaan dasar luar Malaysia dapat diukur dengan wujudnya hubungan berbaik-baik serta kerjasama yang erat dalam bidang ekonomi, politik, pertahanan serta kebudayaan pada peringkat antarabangsa.
- Sejak tahun 1956, persediaan asas untuk menubuhkan Kementerian Luar Negeri telah bermula dan dikenali sebagai Kementerian Hal Ehwal Luar.
- Pada tahun 1966, nama kementerian ini diubah menjadi Kementerian Luar Negeri. Kementerian ini berpindah dari Bangunan Sultan Abdul Samad ke kompleks baharunya dan dikenali sebagai Wisma Putra yang terletak di Bukit Petaling, Kuala Lumpur.
- Pada 17 September 2001, Kementerian Luar Negeri memulakan operasinya di No. 1, Jalan Wisma Putra, Presint 2, Putrajaya.
- Wisma Putra berperanan menggubal dasar luar serta menjaga kepentingan nasional Malaysia pada peringkat antarabangsa.

Membuat Rasionalisasi

Rasionalkan hubungan luar dalam mempertahankan kedaulatan negara.

Mengapakah hubungan baik dengan negara luar perlu diperkukuh?

Perkataan “Putra” pada Wisma Putra diambil bersempena dengan nama Perdana Menteri Malaysia yang pertama, Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj yang juga merupakan Menteri Luar Negeri pertama.

MATLAMAT PENGGUBALAN DASAR LUAR

Mempertahankan kemerdekaan dan kedaulatan negara.

Melindungi kepentingan nasional.

Mempertahankan dan memajukan kepentingan Malaysia.

Memupuk hubungan baik dengan negara luar.

Menghadapi perkembangan serta cabaran politik, ekonomi dan sosial.

Faktor Penggubalan Dasar Luar

Terdapat pelbagai faktor yang mempengaruhi penggubalan dasar luar Malaysia, iaitu ikatan sejarah, keperluan nasional, kepimpinan dan persekitaran luar.

Ikatan Sejarah

- Nilai sejarah yang dilalui merupakan dasar luar yang digubal berdasarkan adanya ikatan sejarah antara negara ini dengan negara lain.
- Ikatan sejarah dan budaya dengan negara serantau dan antarabangsa seperti Singapura, Indonesia, Brunei, Filipina, Thailand, Burma (Myanmar), China dan India menyebabkan Malaysia menjalin hubungan rapat dengan negara-negara ini.
- Hubungan Malaysia dengan Arab Saudi, Mesir, Yaman dan Turki pula dipengaruhi oleh ikatan keagamaan yang terjalin sejak sekian lama.
- Selepas mencapai kemerdekaan, negara kita telah menyertai pertubuhan Komanwel.

Keperluan Nasional

- Keperluan nasional bermaksud memberikan keutamaan kepada kepentingan negara.
- Dalam menggubal dasar luar, kepentingan negara diberi perhatian utama untuk menjaga kedaulatan mahupun dasar yang menguntungkan negara.
- Kedudukan yang strategik menjadi perkiraan utama dalam membentuk dasar luar dengan negara serantau.
- Hubungan baik dengan negara luar membolehkan Malaysia menjaga kebajikan rakyat Malaysia yang berada di luar negara sekiranya diperlukan.
- Kepentingan ekonomi dan keamanan menyebabkan Malaysia mengamalkan dasar luar yang bebas dan berkecuali serta menjalin hubungan dengan semua negara tanpa mengira ideologi.

Kepimpinan

- Kebijaksanaan dan kebolehan seseorang pemimpin negara turut menjadi asas penting dalam penggubalan dasar luar Malaysia.
- Pemimpin perlu peka akan perkembangan pada peringkat antarabangsa serta perubahan yang berlaku bagi menentukan hala tuju dasar luar negara.
- Dasar menjalin hubungan dengan negara sedang membangun pada tahun 1990-an merupakan satu perubahan sikap pemimpin yang sebelum ini lebih cenderung kepada negara maju.
- Malaysia telah menjalin hubungan dengan negara sedang membangun di Afrika dan negara kepulauan di Pasifik Selatan.

Persekitaran Luar

- Perkembangan politik, ekonomi dan sosial antarabangsa yang sentiasa berubah menyebabkan penggubalan dasar luar Malaysia disesuaikan dengan perubahan yang berlaku.
- Penggubalan dasar luar negara ditentukan oleh perkembangan yang berlaku pada peringkat antarabangsa seperti ketika era Perang Dingin. Pada masa itu, dasar luar negara dilihat lebih probarat.
- Malaysia mengubah dasar daripada probarat kepada tidak berpihak berdasarkan perkembangan yang berlaku pada tahun 1970-an.

Sejak mencapai kemerdekaan, Malaysia menggubal dasar luar yang dinamik dan dilaksanakan untuk memenuhi matlamat menjaga kedaulatan negara serta bebas daripada campur tangan kuasa asing. Dasar yang sebelumnya agak selektif berubah kepada berbaik-baik dengan semua negara membolehkan pandangan Malaysia dihormati oleh negara lain.

Perang Dingin.

Perang Dingin ialah konflik politik yang melibatkan dua kuasa, iaitu negara Blok Barat yang diterajui oleh Amerika Syarikat dengan negara Blok Timur yang diterajui oleh Kesatuan Soviet.

9.3 Malaysia dalam Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB)

Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) ditubuhkan pada tahun 1945 dengan matlamat mengekalkan keamanan dan kestabilan dunia. Malaysia menjadi anggota PBB sejak negara mencapai kemerdekaan. Dr. Ismail Abdul Rahman dilantik sebagai wakil tetap ke PBB yang pertama. Pelibatan Malaysia ini dilakukan dengan mendukung Piagam PBB serta menyertai agensi PBB. Pelibatan Malaysia dalam PBB menjadi bukti jelas komitmen Malaysia untuk bekerjasama dan mewujudkan keamanan pada peringkat dunia.

Pelibatan Malaysia

Malaysia memberikan komitmen dan kerjasama yang penuh kepada PBB. Hal ini sejajar dengan pendirian Malaysia dalam soal antarabangsa, iaitu “hidup bersama secara aman”. Komitmen dan kerjasama ini dapat dilihat melalui empat perkara, iaitu mendukung Piagam PBB, terlibat dengan agensi di bawah PBB, memberikan sumbangan untuk misi pengaman dan membenarkan rakyat Malaysia terlibat dalam agensi PBB.

Mendukung Piagam PBB

- Mendukung penuh Piagam PBB yang selaras dengan pendirian negara kita, iaitu menegakkan hak asasi manusia dan menggariskan prinsip yang antaranya berkaitan dengan pencapaian taraf hidup dan hak asasi manusia untuk semua tanpa membezakan kaum, jantina, bahasa atau agama.
- Konsep hormat-menghormati kedaulatan wilayah negara lain.
- Tidak campur tangan dalam urusan dalaman negara lain.

AKTIVITI

Perbincangan Bebas

“Penyertaan kita di dalam PBB sangat menakjubkan. Kami semua memakai pakaian kebangsaan. Sebagai tambahan, saya memakai keris yang diselit di pinggang.

Ini merupakan kali pertama, senjata dibawa masuk ke dalam Perhimpunan Agung PBB”.

Sumber: Ooi Kee Beng, 2006. *The Reluctant Politician: Tim Dr Ismail and His Time*. Singapura: ISEAS.

Arahan:

Murid secara berkumpulan dikehendaki mencari maklumat yang berikut:

- (a) Latar belakang Dr. Ismail Abdul Rahman.
- (b) Berikan interpretasi anda terhadap petikan di atas.

Murid lain akan memberikan pandangan.

Dr. Ismail Abdul Rahman (duduk di barisan hadapan, paling kanan) pada Majlis Keselamatan PBB.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

- Terlibat dengan United Nations of Educational, Scientific and Cultural Organization – UNESCO (Pertubuhan Pendidikan, Sains dan Kebudayaan) PBB. Pelibatan aktif Malaysia membolehkan beberapa tapak di Malaysia, iaitu Gunung Mulu dan Taman Kinabalu (2000), Bandar Melaka dan Georgetown (2008) serta Lembah Lenggong (2012) diiktiraf sebagai Tapak Warisan Dunia.
- Bekerjasama dengan Food and Agriculture Organization – FAO (Pertubuhan Makanan Sedunia) dalam bidang pengeluaran makanan serta World Health Organization – WHO (Pertubuhan Kesihatan Sedunia) dalam bidang kesihatan dan perubatan.
- Memberikan kebenaran kepada PBB untuk membuka pejabat United Nations High Commissioner for Refugees – UNHCR (Pesuruhjaya Tinggi Bangsa-Bangsa Bersatu mengenai Pelarian) di Kuala Lumpur. UNHCR ialah badan yang bertanggungjawab menjaga dan melindungi golongan pelarian serta golongan yang tidak bernegara.
- Menyertai Majlis Keselamatan, badan penting di PBB. Majlis ini bertanggungjawab mengekalkan keamanan dan keselamatan antarabangsa. Malaysia dipilih sebanyak empat kali sebagai anggota tidak tetap Kerusi Majlis Keselamatan PBB, iaitu pada tahun 1965, 1989–1990, 1999–2000 dan 2015–2016.

1. Tapak Warisan Dunia di Malaysia.
2. Kerusi Majlis Keselamatan PBB.

Pendirian Malaysia terhadap pelarian

Malaysia tidak pernah menandatangani Konvensyen Status Pelarian 1951 atau Protokol Status Pelarian 1967 sehingga menyebabkan Malaysia tidak mempunyai rangka kerja perundangan atau pentadbiran yang mengawal status dan hak pelarian di negara ini. Sikap Malaysia lebih kepada dasar kemamusiaan termasuk membenarkan pelarian tinggal sementara di negara ini sebelum ditempatkan ke negara dunia ketiga oleh UNHCR.

Sumbangan dalam Misi Pengaman

Malaysia turut memberikan sumbangan besar dalam menjayakan misi pengaman anjuran PBB di negara yang berkonflik. Disiplin dan kemampuan pasukan tentera Malaysia dalam menggalas tugas misi pengaman ini sememangnya diakui oleh PBB. Antara misi pengaman yang disertai oleh Malaysia termasuklah di Congo, Namibia, Somalia, Bosnia dan Herzegovina, Kemboja (Cambodia), Timor Leste, Ethiopia dan Lubnan. Tugas pasukan pengaman ini antaranya termasuklah memastikan keselamatan penduduk, mengawasi gencatan senjata dalam perang saudara dan mendaftarkan undang-undang negara yang terlibat.

Bosnia dan Herzegovina

United Nations Protection Force (UNPROFOR) dari tahun 1992 hingga tahun 1995.

Lubnan

United Nations Interim Force in Lebanon (UNIFIL) dari tahun 2007 hingga kini.

Ethiopia

United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea (UNMEE) dari tahun 2000 hingga tahun 2008.

Congo

United Nations Operation in the Congo (UNOC) dari tahun 1960 hingga tahun 1964.

Perang Saudara

Perang antara dua kumpulan di dalam sesebuah negara. Perang ini kebanyakannya disebabkan oleh pergolakan politik. Matlamat pihak yang terlibat ini adalah untuk mengambil alih kuasa negara atau wilayah bagi mencapai matlamat tertentu termasuk menukar kerajaan.

Namibia

United Nations Transition Assistance Group (UNTAG) dari tahun 1989 hingga tahun 1990.

Misi Pengaman yang disertai oleh Malaysia.

Misi Pegawai Pemerhati

Malaysia turut terlibat dalam misi pegawai pemerhati di bawah PBB di negara yang menghadapi konflik seperti di Sierra Leone, Chad-Libya, Bosnia dan Herzegovina, Iraq, Kemboja, Liberia, Congo, Namibia, Angola, Mozambique, Ethiopia dan Timor Leste. Tugas Pegawai Pemerhati antaranya termasuklah membantu pentadbiran dan pengurusan, memberikan latihan teknikal dan menjadi jurubahasa.

Chad-Libya

United Nations Aouzou Strip Observer Group (UNASOG) pada tahun 1994.

Sahara Barat

United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara (MINURSO) dari bulan Julai 1991 hingga kini.

Sierra Leone

United Nations Mission in Sierra Leone (UNAMSIL) dari tahun 1999 hingga tahun 2005.

Liberia

United Nations Observer Mission in Liberia (UNOMIL) dari bulan Ogos 1993 hingga 1997.

Congo

United Nations Organization Stabilization Mission in the DR Congo (MONUSCO) dari tahun 1999 hingga kini.

Petunjuk

Misi Pegawai Pemerhati yang disertai oleh Malaysia.

Sumber:

1. Disesuaikan daripada *Memoir Tentera Darat Malaysia di Somalia*, 2002.
2. MINDEF, 2020. Defence White Paper: A Secure, Sovereign and Prosperous Malaysia. Kementerian Pertahanan Malaysia.

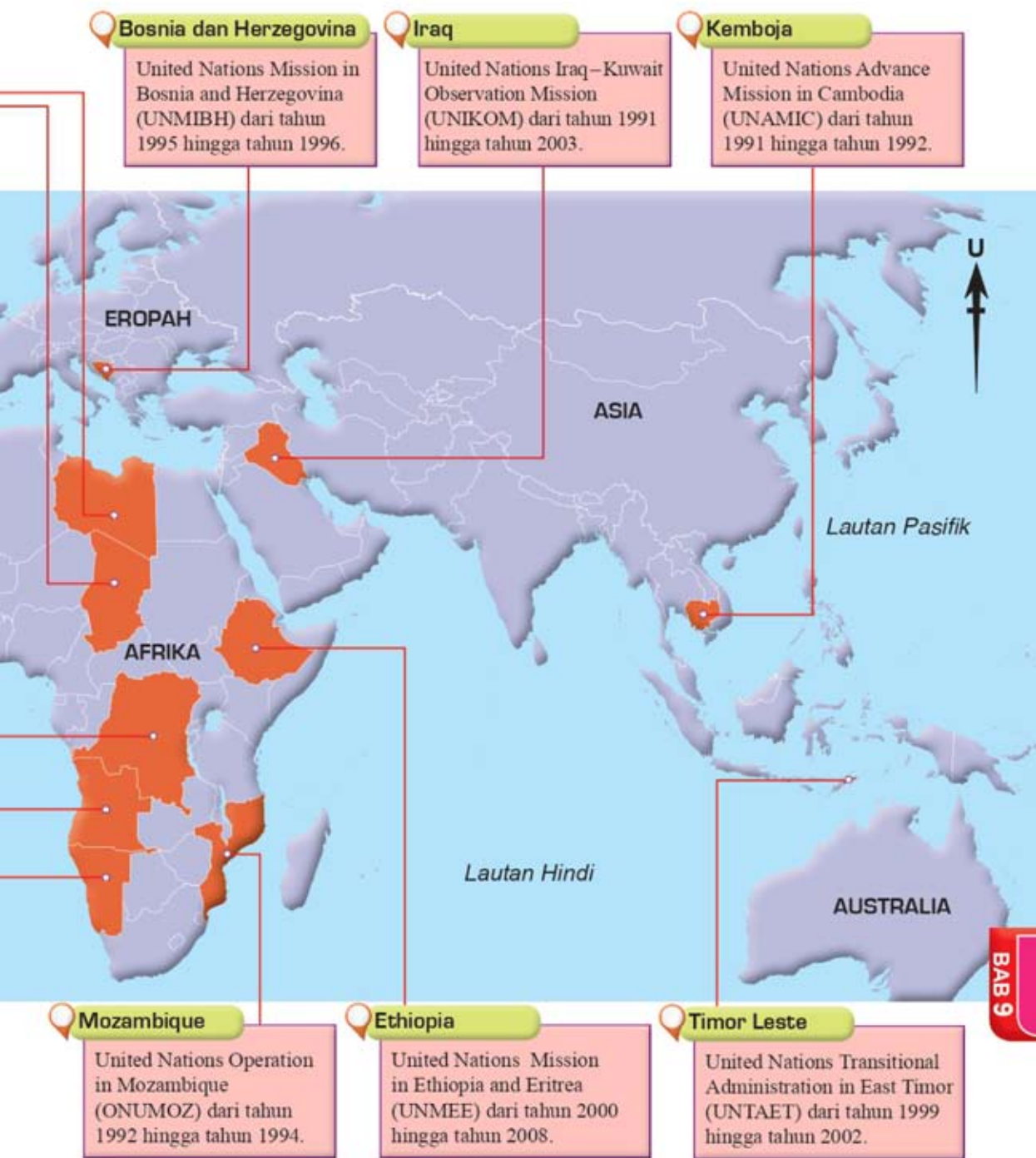
Angola

United Nations Angola Verification Mission (UNAVEM II) dari tahun 1991 hingga tahun 1995.

Namibia

United Nations Transition Assistance Group (UNTAG) dari bulan Februari 1989 hingga bulan April 1990.

Misi Pegawai Pemerhati yang disertai oleh Malaysia.

Tokoh Malaysia dalam Agensi PBB

Selaku anggota PBB yang prihatin, pelibatan Malaysia bukan sekadar menyuarakan pandangan dalam forum dan persidangan PBB atau terlibat dengan misi pengaman, malah negara turut berbangga dengan kejayaan yang dibawa oleh anak Malaysia dalam badan dunia tersebut.

Tan Sri Dr. Jemilah Mahmood

- Doktor perubatan dan aktivis kemanusiaan.
- 2008 – merupakan seorang daripada 16 orang ahli yang dilantik oleh Setiausaha Agung PBB sebagai Penasihat Kumpulan Tabung Tindakan Kecemasan Pusat.
- 2009 hingga 2011 – terlibat dengan United Nations Population Fund (UNFPA), sebuah agensi PBB di New York.
- 2014 – menjawat jawatan Ketua Sekretariat Sidang Kemuncak Kemanusiaan Dunia di PBB yang menyelaraskan aktiviti kemanusiaan di seluruh dunia.

Datuk Maimunah Mohd Sharif

- Penjawat awam.
- 2017 hingga 2020 – mengetuai UN – Habitat dan merupakan wanita pertama di Asia yang menjawat jawatan tersebut.
- UN – Habitat dianggap sebagai agensi paling aktif di dunia yang memberikan tumpuan kepada kehidupan bandar yang mampan ketika populasi dunia berkembang dengan pesatnya.

Tan Sri Razali Ismail

- Tokoh diplomat.
- 1990 hingga 1992 – mengetuai delegasi Malaysia ke Mesyuarat United Nations Development Programme (UNDP).
- 1991 – dilantik sebagai Naib Presiden Majlis Ekonomi dan Sosial PBB (Economic and Social Council – ECOSOC) dan bertanggungjawab terhadap usaha pembangunan di negara anggota PBB.
- 2000 hingga 2005 – wakil khas Setiausaha Agung PBB ke Myanmar.

Dr. Jomo Kwame Sundaram

- Ahli akademik.
- Disember 2004 – dilantik sebagai Penyelaras Penyelidikan (Kehormat) Kumpulan Antara Kerajaan G24 bagi Hal Ehwal Kewangan dan Pembangunan Antarabangsa.
- 2005 – dilantik sebagai Penolong Setiausaha Agung bagi Pembangunan Ekonomi di Jabatan PBB Hal Ehwal Ekonomi dan Sosial.
- 2012 hingga 2015 – dilantik sebagai Penolong Ketua Pengarah dan Penyelaras Pembangunan Ekonomi dan Sosial di Pertubuhan Makanan dan Pertanian PBB.

Tan Sri Abuu Samah Abuu Bakar

- Pegawai tentera.
- 1994–Dilantik sebagai Pemerintah Tertinggi UNOSOM II di Somalia.
- Warga Malaysia pertama yang diberi kepercayaan untuk menjadi Pemerintah Tertinggi Tentera PBB.
- Pelantikan ini menandakan pengiktirafan PBB dan masyarakat antarabangsa terhadap komitmen Malaysia dalam usaha mengembalikan keamanan sejagat serta keprihatinan dalam soal kemanusiaan.

Malaysia merupakan antara negara yang memainkan peranan aktif dalam PBB. Selain terlibat dalam Persidangan PBB, negara kita juga memberikan kerjasama dan komitmen dalam usaha membantu PBB melaksanakan pelbagai agenda serta misi badan dunia tersebut. Malaysia turut memberikan sumbangan penting dalam PBB semasa menjalankan tugas misi pengaman. Terdapat juga warga Malaysia yang mengetuai agensi di bawah PBB. Sebagai warga Malaysia, kita wajar menyokong pelibatan negara dalam badan dunia ini. Kita seharusnya berbangga dengan pencapaian cemerlang Malaysia dalam PBB yang mengharumkan nama negara.

9.4 Malaysia dalam Komanwel

Komanwel merupakan sebuah badan yang dianggotai oleh negara bekas tanah jajahan dan naungan British yang telah merdeka. Badan ini ditubuhkan untuk membina semangat setia kawan negara anggota serta mewujudkan kerjasama dalam pelbagai bidang. Penyertaan dalam Komanwel memberikan manfaat besar kepada negara. Malaysia memperjuangkan hak asasi manusia, kerjasama ekonomi, pembangunan bidang sosial serta terlibat dalam pengurusan isu antarabangsa melalui Komanwel.

Penyertaan dan Sumbangan

Malaysia sentiasa memberikan komitmen penuh untuk menjayakan segala rancangan yang diatur dan dilaksanakan oleh Komanwel. Komitmen ini dapat dilihat melalui kerjasama ekonomi dan pembangunan antara negara Komanwel, penyertaan dalam Sukan Komanwel dan membangkitkan pelbagai isu seperti dasar Aparteid dalam Commonwealth Heads of Government Meeting – CHOGM (Mesyuarat Ketua-Ketua Negara Komanwel). Malaysia juga bersetuju menjadi tuan rumah CHOGM pada tahun 1989.

Rancangan Colombo

Malaysia turut menyertai Rancangan Colombo, iaitu rancangan pembangunan ekonomi dan sosial di bawah Komanwel yang dilaksanakan sejak tahun 1951.

- Rancangan ini bertujuan menangani masalah kemiskinan dalam kalangan anggota Komanwel.
- Mendapat khidmat nasihat berkaitan dengan pendidikan, pertanian, teknikal dan kesihatan.
- Terlibat dalam program latihan untuk kakitangan awam dan pembangunan sektor swasta sejak tahun 1995.
- Memberikan bantuan dalam pelbagai bidang kepada negara anggota yang belum membangun melalui Rancangan Colombo ini.

Kerjasama Pertahanan

Malaysia turut terlibat dalam kerjasama pertahanan, iaitu melalui perjanjian yang ditandatangani pada 12 Oktober 1957 antara Britain dengan Tanah Melayu. Perjanjian ini memperkukuh pertahanan dan keselamatan negara.

- Perjanjian ini membolehkan Britain serta negara Komanwel memberikan komitmen terhadap pertahanan negara.
- Kerajaan menyediakan kemudahan kepada tentera Britain dan pasukan Simpanan Strategik Komanwel sama ada untuk obligasi Komanwel mahupun keperluan antarabangsa.

Kerjasama Ekonomi

Negara Komanwel merupakan antara rakan dagang Malaysia yang utama.

- Komoditi utama negara dieksport ke negara anggota Komanwel dengan lebih mudah.
- Kadar cukai yang dikenakan lebih rendah. Contohnya, cukai eksport barangan siap dan cukai produk digital.
- Pelbagai kemudahan turut disediakan seperti kemudahan kredit dan bantuan dana Komanwel.
- Pelaburan daripada negara Komanwel juga penting kepada pembangunan ekonomi negara.

Penentangan Dasar Aparteid

Dasar Aparteid menjadi isu penting yang menarik perhatian Komanwel. Malaysia turut lantang menentang dasar ini.

Asas penentangan Malaysia disebabkan dasar ini menyalahgunakan hak asasi manusia dengan membezakan hak seseorang berdasarkan warna kulit. Ketegasan Malaysia bersama-sama negara lain menyuarakan isu ini dalam Komanwel menyebabkan Afrika Selatan menarik diri daripada Komanwel.

Lawatan Nelson Rolihlahla Mandela ke Malaysia pada tahun 1997.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Mesyuarat Ketua-Ketua Negara Komanwel (CHOGM)

Malaysia turut terlibat dalam Mesyuarat Ketua-Ketua Negara Komanwel (CHOGM) yang diadakan dua tahun sekali. Persidangan ini diadakan bagi membincangkan isu semasa antarabangsa yang berkaitan dengan negara anggota. Pada tahun 1989, Malaysia dipilih menjadi tuan rumah persidangan ini.

Sukan Komanwel

Sukan Komanwel merupakan sukan yang kedua terbesar di dunia selepas Sukan Olimpik. Sukan ini diadakan setiap empat tahun sekali. Penyertaan Malaysia dalam sukan ini mampu mengeratkan hubungan antara negara anggota. Pencapaian atlet kita dalam sukan ini telah mengharumkan nama negara. Malaysia pernah menjadi tuan rumah sukan ini pada tahun 1998.

Atlet negara bersama-sama pemimpin negara semasa Sukan Komanwel 1998.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Penyertaan Malaysia dalam Komanwel membawa manfaat yang besar dari sudut ekonomi, sosial dan politik kepada negara. Malaysia turut terlibat dalam program yang dilaksanakan oleh badan dunia ini yang menonjolkan kewibawaan negara kita pada peringkat dunia selain lantang menyuarakan pandangan dalam pelbagai isu. Sebagai rakyat Malaysia, kita perlulah bekerjasama memastikan negara kita dihormati oleh negara lain.

Negara-negara Komanwel.

Dasar Aparteid merujuk pemisahan antara kaum kulit putih dengan kaum kulit hitam yang dilaksanakan di Afrika Selatan dari tahun 1948 hingga tahun 1999. Kaum kulit hitam dianggap sebagai golongan yang mempunyai kedudukan yang rendah dan diberi layanan kelas kedua dalam pelbagai bidang sama ada ekonomi, sosial atau politik. Semua bentuk diskriminasi perkauman adalah sah dari segi undang-undang bagi membolehkan kaum kulit putih mengekalkan dominasi mereka. Tindakan kaum kulit putih ini bertentangan dengan prinsip hak asasi manusia.

Nyatakan faedah yang diperoleh Malaysia melalui pelibatan dalam Komanwel.

9.5 Cabaran Mengukuhkan Dasar Luar

Dasar luar Malaysia memasuki fasa baharu sejak tahun 1970-an. Perubahan yang berlaku dalam ekonomi, sosial dan politik pada peringkat antarabangsa turut memberikan kesan kepada negara kita. Tempoh masa ini menjadi penting dalam sejarah dasar luar Malaysia kerana merupakan tempoh pengukuhan serta menguji kemampuan Malaysia menghadapi cabaran baharu. Cabaran ini meliputi aspek politik, pertahanan dan ekonomi.

Cabaran Politik Antarabangsa

Cabaran politik antarabangsa sememangnya sangat mempengaruhi dasar luar Malaysia.

- Malaysia mengamalkan dasar berkecuali apabila menjalin hubungan dengan negara luar tanpa mengira ideologi.
- Keadaan ini membolehkan Malaysia menjalin hubungan dengan negara China melalui lawatan oleh Tun Abdul Razak Hussein ke negara tersebut pada tahun 1974.

Tun Abdul Razak Hussein (kiri) dan pemimpin China, Zhou Enlai (kanan).

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Cabaran Politik Serantau

Peluasan pengaruh komunis di Indochina menyebabkan ketidakstabilan kepada rantau Asia Tenggara.

- Berlakunya banjir pendatang asing Vietnam di Asia Tenggara. Malaysia turut terkesan dengan perkembangan tersebut.
- Pada tahun 1976, Malaysia menggerakkan usaha menyokong Sidang Kemuncak Ketua-Ketua Negara ASEAN di Bali, Indonesia, bagi membincangkan pergolakan di Indochina serta masa hadapan rantau Asia Tenggara.

Cabaran Keselamatan dan Pertahanan

Anglo-Malaysian Defence Agreement (AMDA), iaitu perjanjian antara Malaysia dengan Britain ditamatkan pada tahun 1971.

Dr. Ismail Abdul Rahman (kanan) dan Dawee Chullasappa (kiri) Ketua Marshal Udara Thai menandatangani Perjanjian Sempadan 1965.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Menurut pandangan anda, bagaimanakah hubungan antara Malaysia dengan China pada masa hadapan?

Panglima Angkatan Tentera, Jeneral Tan Sri Raja Mohamed Affandi Raja Mohamed Noor (di tengah) mewakili Malaysia dalam 18th FPDA Defence Chiefs Conference (FDCC).

Sumber: Portal rasmi Markas Angkatan Tentera Malaysia.

Berikutan itu, Malaysia menandatangani perjanjian pertahanan baharu, iaitu Five Power Defence Arrangements – FPDA atau Perjanjian Pertahanan Lima Negara pada 15 April hingga 16 April 1971 yang melibatkan Malaysia, Singapura, Britain, New Zealand dan Australia.

- Malaysia akan memperoleh bantuan teknikal dan latihan bersama bagi memperkukuh pertahanan dan keselamatan negara melalui FPDA.

Malaysia turut bekerjasama dengan negara ASEAN dalam memperkuat pertahanan dan keselamatan rantau Asia Tenggara.

- Mesyuarat Menteri-Menteri Pertahanan ASEAN diadakan bagi membincangkan kerjasama ini.

Malaysia juga menandatangani perjanjian sempadan dengan Thailand pada tahun 1965 untuk menangani isu keselamatan.

Cabaran Pembangunan Ekonomi

Cabaran utama yang dihadapi oleh Malaysia dalam ekonomi ialah wujudnya dominasi negara maju bagi menentukan harga komoditi bijih timah, getah, hasil minyak dan gas negara.

- Malaysia menjadi anggota pertubuhan antarabangsa seperti International Tin Council (ITC) atau Majlis Timah Antarabangsa dan General Agreement on Tariffs and Trade (GATT) atau Perjanjian Umum Tarif dan Perdagangan.
- Desakan Malaysia agar harga barangan dapat dikawal disuarakan melalui organisasi ini bagi membolehkan Malaysia memperoleh hasil daripada minyak dan gas.
- Selain itu, Malaysia menubuhkan PETRONAS pada tahun 1974 untuk membangunkan sektor minyak dan gas negara.

Perjanjian Berkongsi Pengeluaran Carigali dan Kemajuan Perusahaan Minyak antara PETRONAS dengan ESSO pada 8 Disember 1976 di Kuala Lumpur. PETRONAS diwakili oleh Kadir Shamsuddin (duduk di tengah).

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Perkembangan pada peringkat antarabangsa dalam ekonomi, sosial dan politik menjadi cabaran utama Malaysia. Malaysia menghadapi cabaran tersebut melalui tindakan bijak yang akhirnya membawa manfaat yang besar kepada negara. Sebagai rakyat Malaysia, kita perlu menyanjung kebijaksanaan pemimpin negara dalam usaha mengurus cabaran dasar luar agar kedaulatan negara terpelihara.

Malaysia memberikan perhatian yang serius dalam hubungannya dengan negara serantau. Malaysia berpandangan bahawa keselamatan dan keutuhan masa hadapan negara berkaitan rapat dengan kemantapan dan keamanan kawasan Asia Tenggara. Keselamatan Malaysia tidak akan terjamin selagi jirannya hidup berpecah belah. Pelibatan Malaysia dalam negara serantau membolehkan negara kita menjadi anggota ASEAN yang memberikan manfaat dalam ekonomi, sosial dan politik.

Pelibatan Malaysia

Persatuan Negara-negara Asia Tenggara (ASA) ditubuhkan pada tahun 1961 merupakan gabungan pertama yang melibatkan tiga negara di Asia Tenggara, iaitu Malaysia, Filipina dan Thailand. Pada tahun 1963, persefahaman yang membabitkan antara Malaysia, Filipina dan Indonesia (MAPHILINDO) diwujudkan bagi menyelesaikan isu pembentukan Malaysia. Namun begitu, MAPHILINDO gagal mencapai matlamatnya.

Dalam usaha untuk meningkatkan semangat setia kawan dan keserantauan, maka diwujudkan ASEAN pada 8 Ogos 1967. Pada peringkat awal, pertubuhan ini hanya dianggotai oleh lima negara, iaitu Malaysia, Indonesia, Singapura, Filipina dan Thailand. Kemudiannya, ASEAN menerima lima anggota baharu, iaitu Brunei, Myanmar, Laos, Kemboja dan Vietnam. Penubuhan ASEAN dianggap sebagai kejayaan cemerlang terhadap dasar luar Malaysia.

Deklarasi ASEAN 1967.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Deklarasi ASEAN 1967 dan negara anggota ASEAN.

Zon Aman, Bebas dan Berkecuali (ZOPFAN)

Deklarasi Zone of Peace Freedom and Neutrality – ZOPFAN (Zon Aman, Bebas dan Berkecuali) diumumkan pada tahun 1971 di Kuala Lumpur. Deklarasi ini menjadi subjek penting yang dikemukakan oleh Malaysia dalam ASEAN.

- Langkah Malaysia menjalinkan hubungan dengan China turut dilihat sebagai sebahagian daripada pengisian konsep ZOPFAN tersebut.
- Malaysia menjadikan ASEAN sebagai platform terpenting untuk mengisytiharkan perubahan dasar luar negara pada peringkat serantau dan global. Langkah ini termasuklah mendapatkan pengiktirafan daripada kuasa besar seperti Amerika Syarikat, Rusia dan China.

Penyelesaian Konflik Serantau

Malaysia terlibat secara aktif mencari penyelesaian dalam konflik politik yang berlaku di Indochina, terutamanya di Vietnam dan Kemboja kerana dibimbangi akan menjejaskan kestabilan rantau Asia Tenggara.

- Konflik di Vietnam dan Kemboja berkaitan dengan ancaman komunis dan pelarian.
- Malaysia menyeru agar kuasa besar tidak campur tangan dalam isu di Vietnam.
- Isu di Kemboja pula berjaya diselesaikan melalui pilihan raya pada tahun 1993.
- Malaysia turut menghantar pasukan pengaman di bawah PBB (Misi UNTAC).

Kerjasama Ekonomi

Negara anggota ASEAN merupakan rakan dagang Malaysia yang penting. Kerjasama ekonomi ASEAN bermula sejak tahun 1970-an.

- Pada tahun 1978, Projek Industri ASEAN (AIP) dimulakan. Antara projek yang berjaya termasuklah pengeluaran baja urea di Indonesia (1984) dan Malaysia (1986).
- Pengeluaran baja fosfat dan kuprum di Filipina serta penghasilan serbuk soda di Thailand juga berjaya dilaksanakan.
- Potensi perdagangan antara negara ASEAN yang besar menyebabkan Malaysia mempromosikan dan menyokong konsep integrasi ekonomi ASEAN. Sokongan ini diharap mewujudkan satu pasaran tunggal ASEAN yang bebas seperti penggunaan mata wang ASEAN.
- Dalam meningkatkan perdagangan antara negara ASEAN ini, beberapa insentif dilaksanakan termasuklah melalui Skim Keutamaan Perdagangan (SKP) yang dicadangkan pada tahun 1976 dan dilaksanakan pada tahun 1978.
- Pemotongan cukai barangan dilakukan melalui skim ini. Malaysia menawarkan pemotongan cukai ke atas pelbagai jenis produk keluaran negara anggota ASEAN.

Kerjasama Sosial

Malaysia menjalankan kerjasama sosial melalui penubuhan Southeast Asian Ministers of Education Organization – SEAMEO (Pertubuhan Menteri-Menteri Pendidikan Asia Tenggara).

- Kerjasama dalam semua bidang yang berkaitan dengan pendidikan, pertukaran pelajar dan penubuhan pusat serantau pendidikan seperti pembinaan The Regional Centre for Education in Science and Mathematics – RECSAM (Pusat Serantau Pendidikan untuk Sains dan Matematik) di Pulau Pinang.
- Kerjasama dalam bidang kebudayaan dilaksanakan seperti mengadakan festival kebudayaan dan kesenian melalui penubuhan Tabung Kebudayaan ASEAN.
- Sukan SEA dilaksanakan untuk menjalankan kerjasama dalam sukan.

RECSAM dan Sukan SEA.

Malaysia merupakan antara pelopor kepada penubuhan ASEAN dan aktif dalam pertubuhan ini sehingga kini. Sejak penubuhannya, ASEAN berjaya membuktikan kejayaannya dalam pelbagai bidang dan dihormati oleh pihak luar sebagai sebuah organisasi yang sangat penting di rantau Asia Tenggara. Pelibatan Malaysia yang aktif dalam pertubuhan ini menunjukkan semangat persahabatan serantau yang kukuh dan sangat penting kepada kemakmuran serta kemajuan negara.

Tun Hussein Onn, Perdana Menteri Malaysia ketiga, berucap dalam Sidang Kemuncak ASEAN pada 23–25 Februari 1976, di Bali, Indonesia.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Logo ASEAN menunjukkan 10 tangkai padi yang melambangkan impian pengasasan ASEAN, iaitu 10 buah negara yang diikat oleh semangat persahabatan dan perpaduan. Moto ASEAN ialah keamanan, kestabilan, kegigihan, kedinamikan, kesucian dan kemakmuran.

AKTIVITI

Murid dikelhendaki menyenaraikan lima bendera ASEAN.

9.7 Malaysia dalam Pergerakan Negara-negara Tanpa Pihak (NAM)

Selepas mencapai kemerdekaan, Malaysia mengamalkan dasar probarat. Ketika itu, Malaysia menolak untuk bersikap neutral dan menyertai sebarang pakatan negara tanpa pihak kerana hal ini akan menyebabkan negara terjerumus dalam konflik antarabangsa. Walau bagaimanapun, dasar ini ditamatkan dan Malaysia mengubah dasarnya dengan mengamalkan dasar berkecuali dan terlibat secara aktif dalam NAM. Pelibatan Malaysia dalam NAM membolehkan Malaysia menjalinkan hubungan yang lebih terbuka dengan pelbagai pihak tanpa sebarang sekatan.

Peranan Malaysia

Penyertaan Malaysia dalam NAM bermula dengan kehadiran Muhammad Ghazali Shafie, iaitu Setiausaha Tetap Kementerian Luar Negeri dalam mesyuarat penyediaan bagi Sidang Kemuncak di Dar es Salam, Tanzania pada bulan April 1970. Penyertaan dalam NAM merupakan satu bukti bahawa Malaysia mengubah dasar luarnya daripada probarat kepada dasar yang lebih terbuka berasaskan prinsip neutral, aman bebas dan berkecuali.

Sejak menyertai NAM, Malaysia memainkan peranan penting dalam pelbagai bidang. Kelantangan Malaysia menyuarakan pandangan tentang pelbagai isu yang melibatkan negara anggota NAM telah menaikkan nama negara kita. Peranan Malaysia juga dapat dilihat melalui kesediaannya menjadi tuan rumah Sidang Kemuncak NAM pada tahun 2003, menjadi Pengerusi NAM, memperjuangkan pelbagai isu seperti dasar Aparteid, isu Palestin dan Bosnia dan Herzegovina serta melaksanakan dasar aman dan berkecuali.

Logo NAM.

Sumber: <http://www.mfa.gov.az>.

Dicapai pada 13 Julai 2020.

Tuan Rumah Sidang Kemuncak dan Pengerusi

Latar belakang dan negara anggota NAM.

Malaysia menjadi tuan rumah kepada Sidang Kemuncak NAM kali ke-13 pada tahun 2003.

- Dalam sidang ini, deklarasi Kuala Lumpur menyatakan sikap NAM terhadap isu Palestin serta serangan Amerika Syarikat ke atas Iraq yang dianggap sebagai satu pencerobohan kuasa besar terhadap negara kecil.
- Menjadi tuan rumah bagi Sidang Kemuncak NAM membuktikan kemampuan Malaysia dalam mengendalikan persidangan bertaraf dunia.
- Negara kita menjadi Pengerusi NAM dari tahun 2003 hingga tahun 2006. Tugas ini dilaksanakan dengan jayanya oleh Tun Abdullah Ahmad Badawi yang juga Perdana Menteri Malaysia ketika itu. Perkembangan ini menjulang nama Malaysia dalam kalangan negara anggota. Bagi menggalas tanggungjawab sebagai Pengerusi, Malaysia berusaha untuk meningkatkan tahap kemajuan dan pembangunan anggota NAM serta bekerjasama agar menjadi organisasi yang dihormati.

Peranan dalam Politik

Malaysia lantang menyuarakan isu pencerobohan terhadap hak asasi manusia dan negara lain seperti isu Aparteid serta Bosnia dan Herzegovina.

- Malaysia menjadikan NAM sebagai platform menyuarakan sikap Malaysia terhadap isu Aparteid. Malaysia bersetuju agar tekanan politik dan ekonomi dikenakan kepada Afrika Selatan bagi menangani isu ini.
- Malaysia membangkitkan isu berkaitan dengan Bosnia dan Herzegovina yang sedang ditekan oleh Serbia pada Sidang Kemuncak NAM di Jakarta, Indonesia (1992). Kedudukan Yugoslavia, salah sebuah negara pengasas NAM digantung daripada pertubuhan ini. Tindakan menggantung keahlian Yugoslavia merupakan hasil kejayaan bersama Malaysia dan negara anggota yang lain. Malaysia turut menerima sejumlah pelarian Bosnia dan Herzegovina.

Dasar Keamanan dan Berkecuali

Sejak pelibatan Malaysia dalam NAM, suara serta pandangan Malaysia yang meminta agar rantau Asia Tenggara diterima sebagai sebuah kawasan berkecuali sering diutarakan.

- Malaysia berpandangan bahawa negara kuasa besar seperti China, Rusia dan Amerika Syarikat perlu mengakuinya serta tidak campur tangan atau memberikan tekanan kepada negara di rantau tersebut.
- Dalam isu kawalan senjata nuklear, Malaysia menandatangani Perisytiharan Lusaka pada tahun 1970 sebagai iltizam NAM mendesak pengharaman senjata tersebut.

Tun Abdullah Ahmad Badawi (di barisan hadapan, enam dari kiri) bersama-sama perwakilan mesyuarat menteri NAM berkaitan dengan Palestin pada tahun 2004.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Malaysia memainkan peranan yang berkesan sejak menyertai NAM. Kelantangan Malaysia menyuarakan pandangan bukan sahaja telah menaikkan nama negara tetapi juga membolehkan negara ini dihormati oleh negara lain. Sebagai rakyat Malaysia, kita wajar berasa bangga akan pemimpin yang berusaha mengekalkan hubungan luar dengan negara lain bagi menjamin keamanan dan kesejahteraan dunia.

Jalan Galeri (Gallery Walk)

1. Murid dipecahkan kepada beberapa kumpulan.
2. Setiap kumpulan mendapat tajuk "Latar belakang dan peranan negara tuan rumah Persidangan Kemuncak NAM".
3. Murid dikehendaki menulis tajuk dan isi kandungan.
4. Murid menampalkan hasil kerja kumpulan pada dinding dan ketua kumpulan memberikan penjelasan kepada kumpulan lain.
5. Murid bergerak dan memberikan komen hasil kerja kumpulan lain dengan meletakkan nota pelekat pada hasil kerja kumpulan lain.
6. Guru membuat rumusan setelah selesai sesi Jalan Galeri.

NAM turut dikenali sebagai Pergerakan Negara-negara Berkecuali.

9.8 Malaysia dalam Pertubuhan Kerjasama Islam (OIC)

Malaysia menyertai OIC yang dianggotai oleh 57 buah negara. Pertubuhan ini ditubuhkan pada 25 September 1969 bersempena dengan Persidangan Dunia Islam pertama di Rabat, Maghribi, ketika memuncaknya serangan ganas terhadap Masjid al-Aqsa oleh puak Zionis. Tindakan puak Zionis itu mendorong para pemimpin Islam menubuhkan sebuah pertubuhan antarabangsa untuk memperjuangkan kepentingan umat Islam dalam segenap bidang di seluruh dunia. Malaysia merupakan anggota yang aktif menyuarakan pelbagai pandangan yang berkaitan dengan kepentingan Islam.

Pelibatan Malaysia

Pelibatan awal Malaysia dalam isu masyarakat Islam antarabangsa sebenarnya bermula sejak era Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj. Beliau menyuarakan agar diwujudkan sebuah pertubuhan Islam untuk menjaga kepentingan masyarakat Islam di seluruh dunia. Hasrat ini semakin kuat selepas berlangsungnya Persidangan Pertama Kongres Islam Sedunia Rantau

Asia Tenggara pada tahun 1964 di Kuala Lumpur. Pada bulan April 1969, Kuala Lumpur menjadi tuan rumah kepada Persidangan Islam Antarabangsa. Agenda yang diputuskan di Kuala Lumpur ini dibawa ke Rabat, Maghribi, sehingga tertubuhnya OIC. Perbincangan tentang pelibatan Malaysia dalam OIC dapat dilihat melalui pelantikan Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj sebagai Setiausaha Agung Pertama. Malaysia pernah menjadi Pengerusi OIC dan membangkitkan pelbagai isu berkaitan dengan masyarakat Islam.

Logo OIC.

Sumber: <http://www.oic.org>.

Dicapai pada 12 Jun 2020.

Setiausaha Agung Pertama

Pelibatan Malaysia dalam OIC dapat dilihat melalui pelantikan Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj sebagai Setiausaha Agung yang pertama dan memegang jawatan tersebut antara tahun 1970 hingga tahun 1974. Tugas utama Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj ini adalah untuk mengukuhkan OIC dan memastikan masyarakat Islam di seluruh dunia mendapat pembelaan yang sewajarnya.

Pengerusi OIC

Malaysia turut memainkan peranan penting dalam OIC apabila Tun Abdullah Ahmad Badawi, Perdana Menteri Malaysia kelima dilantik sebagai pengerusi pertubuhan ini pada tahun 2003. Sebagai pengerusi, Malaysia berhadapan dengan tohmahan yang sedang melanda masyarakat Islam kerana sering dikaitkan dengan 3K, iaitu keganasan, kemiskinan dan kemunduran. Malaysia menentang nilai kesederhanaan dan menolak keganasan.

Lawatan delegasi Arab Saudi pada 9 Jun 1970 di Kuala Lumpur. Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj (duduk tujuh dari kiri) bersama-sama Raja Al-Malek Faisal (duduk lima dari kiri).

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Negara anggota OIC.

Meneroka Bukti

Buktikan kewibawaan pemimpin negara kita dalam pertubuhan antarabangsa.

Bincangkan faedah ekonomi, sosial dan politik yang diperolehi Malaysia dengan menyertai OIC.

Pembangunan Pendidikan

Malaysia bersama-sama OIC memberikan penekanan kepada pembangunan sosial terutamanya dalam bidang pendidikan melalui pembiayaan pelajaran dan kebajikan. Usaha ini ditunjukkan melalui pembinaan Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM) serta memberikan biasiswa kepada pelajar dari negara OIC untuk belajar di universiti ini.

Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM).

Sumber: <https://www.iiun.edu.my/new>. Dicapai pada 30 September 2020.

Menangani Isu Politik Negara Islam

Pelibatan Malaysia dalam OIC jelas kelihatan sewaktu menyuarakan pandangan tentang isu politik yang melanda negara Islam seperti Palestin, Afghanistan dan perang Iran-Iraq.

- Malaysia menjadi perantara bagi menyelesaikan konflik Iran-Iraq melalui OIC. Berikutan pengumuman gencatan senjata antara Iran-Iraq pada bulan Ogos 1988, sepasukan 15 orang pegawai tentera Malaysia menyertai pasukan tentera pemerhati PBB.
- Malaysia memberikan sokongan kuat kepada perjuangan rakyat Palestin dan Palestine Liberation Organization – PLO (Pertubuhan Pembebasan Palestin). Malaysia menjadi tuan rumah bagi Persidangan Kesperantauan Asia berkaitan dengan Palestin di Kuala Lumpur pada bulan Mei 1983. Negara kita menyokong hak rakyat Palestin bagi menentukan nasib sendiri termasuk hak mereka untuk mempunyai sebuah negara yang merdeka.
- Malaysia juga menyokong perjuangan Mujahidin Afghanistan terhadap Regim Kabul. Regim Kabul ini dibantu oleh Kesatuan Rusia sejak tahun 1979. Malaysia membenarkan Mujahidin Afghanistan membuka pejabat perwakilan di Kuala Lumpur pada tahun 1984.

Malaysia turut aktif membangunkan ekonomi negara anggota OIC. Negara kita menyokong aktiviti Islamic Development Bank – IsDB (Bank Pembangunan Islam) yang ditubuhkan pada tahun 1973. Malaysia menyertai IsDB pada tahun 1974 dan memperoleh faedah berupa pinjaman daripada bank ini untuk membiayai projek pembangunan negara. Penubuhan IsDB turut membawa perkembangan penting dalam sistem perbankan Islam melalui penubuhan bank Islam di serata dunia seperti Dubai Islamic Bank pada tahun 1975, Islamic Bank of Bahrain pada tahun 1979 dan Bank Islam Malaysia Berhad pada tahun 1983.

Logo Bank Pembangunan Islam.

Sumber: <https://www.isdb.org/>. Dicapai pada 22 September 2020.

Hasrat mewujudkan sebuah pertubuhan untuk negara Islam yang dicadangkan sejak tahun 1960-an membolehkan Malaysia dipandang tinggi dalam kalangan negara Islam. Jawatan pertama Setiausaha Agung OIC yang disandang oleh pemimpin Malaysia memperlihatkan kewibawaan Malaysia. Kerjasama negara anggota OIC adalah untuk memastikan masyarakat Islam di seluruh dunia memperoleh manfaat dalam bidang ekonomi, sosial dan politik.

Dasar luar Malaysia terus diperkukuh selepas kemerdekaan. Wisma Putra memainkan peranan penting dalam mencorakkan dan menggubal dasar luar yang mampu memberikan faedah kepada negara serta mengekalkan kedaulatan negara. Pelibatan Malaysia dalam pelbagai pertubuhan pada peringkat serantau dan antarabangsa menjadi platform kepada negara kita menyuarakan pandangan dalam pelbagai aspek. Pandangan ini meliputi aspek ekonomi, sosial dan politik terutamanya isu yang mempunyai kaitan serta kepentingan kepada Malaysia.

- OIC terdiri daripada gabungan 57 buah negara Islam di seluruh dunia.
- Kebanyakannya dari negara Timur Tengah dan Utara Afrika.
- Terdapat juga ahlinya dari negara Asia Tenggara, Eropah dan juga Amerika.

AKTIVITI

Mencipta Sajak atau Lirik

1. Bentukkan kumpulan pelajar.
2. Cipta sajak atau lirik lagu berkaitan dengan sumbangan Malaysia dalam pertubuhan seperti PBB, Komanwel, ASEAN, NAM dan OIC.
3. Persembahkan hasil nukilan kumpulan masing-masing.

DASAR LUAR MALAYSIA

1

Latar Belakang Dasar Luar

- Hubungan Luar Sebelum Melaka
- Hubungan Luar Kesultanan Melayu Melaka
- Zaman British
- Selepas Kemerdekaan

2

Asas Penggubalan Dasar Luar

- Matlamat Penggubalan Dasar Luar
- Faktor Penggubalan Dasar Luar

3

Malaysia dalam Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB)

- Pelibatan Malaysia

4

Malaysia dalam Komanwel

- Penyertaan dan Sumbangan

5

Cabaran Mengukuhkan Dasar Luar

- Cabaran Politik Antarabangsa
- Cabaran Politik Serantau
- Cabaran Keselamatan dan Pertahanan
- Cabaran Pembangunan Ekonomi

6

Malaysia dalam Persatuan Negara-negara Asia Tenggara (ASEAN)

- Pelibatan Malaysia

7

Malaysia dalam Pergerakan Negara-negara Tanpa Pihak (NAM)

- Peranan Malaysia

8

Malaysia dalam Pertubuhan Kerjasama Islam (OIC)

- Pelibatan Malaysia

Pembelajaran Abad Ke-21

Aktiviti 1: Fail Edar (Travelling File)

Arahan:

1. Setiap kumpulan dibekalkan satu fail yang di dalamnya terdapat satu soalan atau kes untuk dibincangkan.
2. Selepas 10-15 minit, soalan dan jawapan dicatatkan dan dimasukkan ke dalam fail dan diedarkan kepada kumpulan lain.
3. Setiap kumpulan yang mendapat fail baharu daripada kumpulan lain dikehendaki membaca dan mengkaji jawapan daripada fail berkenaan sebelum ditambah, dihuraikan dan disunting.
4. Setelah setiap kumpulan memberikan maklum balas kepada dua atau tiga fail edar, soalan dan jawapan tersebut dibincangkan di dalam kelas secara keseluruhan.

United Nations

Kumpulan 1

Kumpulan 2

Kumpulan 3

Kumpulan 4

Berdasarkan logo yang diberikan di dalam fail:

- (a) Jelaskan latar belakang pertubuhan ini dengan menggunakan pelbagai sumber.
- (b) Bincangkan sumbangan Malaysia dalam pertubuhan tersebut.

Setiap kumpulan akan membentangkan maklumat yang diperolehi di hadapan kelas.

Pembelajaran Abad Ke-21

Aktiviti 2: Carousel

Arahan:

1. Murid dibahagikan kepada kumpulan kecil.
2. Murid bergerak secara kumpulan kecil dan mencatatkan maklumat berkaitan dengan Misi Pengaman ke Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB).
3. Setiap kumpulan akan berbincang tentang maklumat tersebut pada setiap stesen. Mereka boleh menambah dan membaiki idea kumpulan lain.

Pasukan Pengaman PBB Malaysia.

Sumber: Portal rasmi Tentera Udara Diraja Malaysia.

Sumbangan dalam Misi Pengaman yang berikut penting bagi menjamin keamanan dan keselamatan dunia.

Stesen 1	Misi Pengaman di Congo
Stesen 2	Misi Pengaman di Bosnia
Stesen 3	Misi Pengaman di Somalia

1. Perbincangan tentang Misi Pengaman pada setiap stesen:
 - (a) Cari maklumat tentang Misi Pengaman yang diberikan dari aspek tarikh penyertaan, bilangan anggota keselamatan yang terlibat dan pemimpin/ketua pasukan.
 - (b) Tugas yang dilakukan.
 - (c) Cabaran yang dihadapi.
 - (d) Kejayaan yang dicapai.
2. Pembentangan di hadapan kelas.

Kumpulan atau wakil kumpulan membentangkan hasil perbincangan dan membuat rumusan tentang Misi Pengaman yang dibincangkan di hadapan kelas.

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Selepas kemerdekaan, Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj menjalankan dasar
A. Berkecuali
B. Antikapitalis
C. Berkepentingan ekonomi
D. Probarat dan antikomunis
2. Apakah usaha untuk menangani masalah kemiskinan dalam kalangan anggota Komanwel?
A. Pelan Komanwel
B. Rancangan Colombo
C. Perjanjian Buku Merah
D. Sidang Kemuncak Malaysia
3. Siapakah Setiausaha Agung pertama Pertubuhan Kerjasama Islam (OIC)?
A. Dr. Ismail Abdul Rahman
B. Tun Abdul Razak Hussein
C. Tun Dr. Mahathir Mohamad
D. Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj
4. Jelaskan faktor yang mempengaruhi pembentukan dasar luar Malaysia.
5. Bincangkan kejayaan Malaysia dalam misi pengaman melalui Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB).
6. Mengapakah Malaysia perlu mengukuhkan dasar luar yang diamalkan sejak dahulu hingga kini?
7. Jawab soalan berdasarkan gambar yang berikut:

- (a) Apakah sumbangan Tun Abdul Razak Hussein terhadap perkembangan dasar luar Malaysia?
- (b) Pada pandangan anda, mengapakah Tun Abdul Razak Hussein berhasrat untuk menjalinkan hubungan persahabatan dengan semua negara tanpa mengira ideologi politik?

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

8. Deklarasi ZOPFAN diumumkan pada tahun 1971 di Kuala Lumpur menjadi subjek penting yang dikemukakan oleh Malaysia dalam ASEAN.
- (i) Apakah yang anda faham tentang konsep ZOPFAN?
 - (ii) Jelaskan kepentingan ZOPFAN kepada negara anggota ASEAN.
9. Soalan yang berikut berdasarkan logo di bawah.

PETRONAS

- (a) Dapatkan maklumat tentang sejarah penubuhan PETRONAS.
 - (b) Pada pendapat anda, apakah peranan PETRONAS dalam pembangunan negara?
10. Cadangkan langkah yang perlu dilakukan oleh rakyat untuk menyumbang dalam pembangunan ekonomi negara.
11. Soalan yang berikut berdasarkan gambar di bawah.

Datuk
Maimunah
Mohd Shanif

Tan Sri
Dr. Jemilah
Mahmood

- (a) Dengan menggunakan pelbagai sumber, cari maklumat latar belakang tokoh di atas.
- (b) Apakah sumbangan tokoh di atas terhadap negara?
- (c) Pada pendapat anda, adakah kaum wanita perlu memainkan peranan dalam memastikan negara mencapai kemajuan? Bincangkan.

Nilai, Patriotisme dan Iktibar

- Hubungan baik yang terjalin antara Malaysia dengan negara lain penting bagi mengukuhkan kedudukan negara dalam pelbagai aspek, iaitu ekonomi, sosial dan politik.
- Pelibatan Malaysia dalam beberapa organisasi dunia seperti PBB dan OIC mencerminkan sikap keprihatinan dan tanggungjawab negara dalam menangani dan menyelesaikan masalah yang berlaku sama ada di dalam negara atau di luar negara.

Diri dan Keluarga

Sikap ambil tahu dan bertanggungjawab amatlah penting dalam diri seseorang untuk kebaikan keluarganya dan masyarakat bagi memastikan keharmonian dan kesejahteraan dapat dikekalkan.

Negara

Hubungan baik antara Malaysia dengan negara serantau mampu membangunkan negara. Sikap prihatin negara kita terhadap isu yang berlaku pada peringkat serantau dan antarabangsa membuka mata negara lain untuk turut menghulurkan bantuan kepada negara yang memerlukan.

Bangunan PBB di New York, Amerika Syarikat.